

I.

Dne 24. jan. 1884 je zatisnil oči sivolasi knezoškof dr. Janez Krizostom Pogačar. Tedaj so bile oči vseh uprte v tedanjega stolnega kanonika in semeniškega vodjo, dr. Janeza Gogalo, kot novega škofa. Vse se ga je veselilo, ker bil je v resnici duhovnik po Srcu Jezusovem. In res je bil dne 28. aprila istega leta od presv. cesarja imenovan knezoškofom ljubljanskim. A ta novica mu je došla na smrtno postelj. Šest dnij pozneje, 4. maja, ga je poklical Bog k sebi.

Vsa škofija je žalovala nad to bridko izgubo, in vse se je vpraševalo: «Kaj pa bo zdaj?» Malo pred kresom pa se je raznesla vest, da je ljubljanskim škofom imenovan kancelar sekovske škofije, dr. Jakob Missia, štajarski Slovenec. Nočem prikrievati, kak utis je to naredilo skoro splošno po kranjski deželi. Kranjci smo bili vajeni škofovega sosedom pošiljati; v tem slučaju pa smo mi soseda dobili. Ni čuda, da je bil ta vtis mnogim neprijazen, zlasti ker je bila oseba novoimenovanega knezoškofa na Kranjskem manj znana.

Žal, da se je ta nezaupnost ohranila še par let po slovesni intronizaciji v Ljubljani. A vendar so se srca i duhovnikom i vernemu ljudstvu višjemu pastirju nasproti vedno bolj odpirala. Najboljši, najbolj goreči in delavni duhovniki so poudarjali zopet in zopet: «Hvala Bogu, da nam je dal takega škofa! Ravno takega smo na Kranjskem že davno potrebovali!» Duhovniki in ljudstvo, vse se je trudilo o vsaki priložnosti, zlasti o sv. birni po deželi pokazati ljubljensmu višjemu pastirju odkritosrčno ljubezen in sinovsko udanost. In vendar se je govorilo z žalostjo, da se prevzvišeni knezoškof med nami ne čutijo popolno domačih, da nam celo popolno ne zaupajo. Kolikokrat se je v najboljših duhovskih krogih to obžalovalo!

A kar nakrat se je zacelila i ta rana! Med slovenskim katoliškim shodom so knezoškof v ljubljanski stolnici v izbornem govoru omenili tudi: «Moja duhovščina je z menoj; mi vsi skupaj smo jedno! . . .» Ta slovesna izjava je naše duhovnike tako razveselila in navdušila, da kar niso mogli duška dati svojim radostnim srčnim občutkom. Takoj po onem cerkvenem govoru sem bil v nekem obilnem zboru domačih kranjskih duhovnikov. «Ali si slišal, kaj so nam škof povedali?» tako so se vsi oveseljeni povpraševali. «Da, te izjave smo pričakovali od njih in si jo že dolgo želeli. Škof nam zaupajo! Da, škof so z nami in mi smo z njimi. Nobena sila nas ne razdruži. Mi zaupamo škofu in škof zaupajo nam; te izjave smo

v temnem gozdu veter pihljaj; ihtenje je, znamenje presunljivih občutkov v globočinah srca.

Mine sv. maša. Leon poklekne pred oltar, ter moli one molitve po sv. maši, katere je sam upeljal, «za prostost in povišanje naše matere, sv. cerkve».

Glas je kreposten, daleč po cerkvi odmeva. Kako ganljivo je Leona slišati moliti, to pove občna sodba vseh, ki so ga že čuli, glasi se: «Tako moli svetnik . . .»

Oltar nad grobom sv. Petra stoji visoko. Zato je Leona pri sv. maši takrat lahko vsak prav razločno videl; posebno mi v bližini smo z neizrečenim veseljem opazovali sv. očeta.

Leon se nam je zdel takrat posebno čvrst. Nobene slabosti ni bilo na njem opaziti. Starček je sicer, a božja milost ga z zdravjem in krepostjo posebno blagruje. . . .

Ko so ga nesli zopet iz cerkve, ni bilo navdušenim klicem in prisrčnim prizorom ni konca, ni kraja. In z veseljem se je oziral Leon po svojih zvestih vernikih, blagoslavljal jih je s tresočo se roko.

O Bog, usliši vroče želje, ki so nam polnile takrat srca, in molitve, koje smo opravili za sv. očeta! . . .

Neizbrisljiv, nepozabljiv dan je bil to. To premore častitljiva prikazen Leona XIII. Dr. M.

bili potrebni. Hvala Bogu, dobili smo jo!» Neki duhovnik je dostavil: «Ko bi prevzvišeni g. knezoškof nič družega ne povedali na katoliškem shodu nego to, da nam zaupajo, zadosti bi bilo, da bi z radostnim srcem vrnili se s shoda na svoj dom». In vsi tam zbrani duhovniki smo tovarišu odkritosrčno pritrdili. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Kako shraniti poletne sadeže za zimo?

Marsikateri ljubitelj svežih in kislih jedil toži, da te po zimi ne rastejo in jih težko pogreša. Morda mu ustrezemo z nekaterimi nasveti, kako naj se razno sočivje pripravi in shrani, da ono nepokvarjeno lahko uživamo v pustem zimskem času.

Najlažje nam je pač shraniti hren, katerega korenine v poznej jeseni izkopljemo in v kleti v vlažno ali ne mokro prst zakopljemo. Tukaj lahko vztraja celo par let, da je pri rokah zlasti kot prikuha masnim jedilom. Pa tudi kot zdravilo se hren mnogokrat nasvetuje in rabi.

Težko pogreša se po zimi solate. Temu se pomaga, ako se preskrbi v kleti na posebnem prostoru nasutega peska, v katerega se v jeseni nasadi endivije z vrta. Seveda se mora paziti, da se presaja v suhem vremenu, sveža, nepremrznjena, da se nasadi toliko narazen, da se ne dotika jedna druge in da je klet primerno topla. Tudi je potrebno za daljšo ohranitev nekaj svetlobe, čemur se ustreže, ako se ta «gredica» napravi blizu okna. Ta trud se obilno poplača, ker solata endivija — vsaj boljše vrste — je gotovo najslastnejša in najzdravejša jed — vsaj po zimi.

Pozabiti ne smemo na peso in redkev, kateri sadeži dajo okusno prikuho ali surovi zdravo jed. Obe se morata spravljati v jeseni le ob suhem vremenu in zagrniti vsaj deloma s suho prstjo. Le tako spravljene sadeži ne bodo gnili, pa tudi ne preveč poganjali, da vstrajajo sveži in okusni čez celo zimo. Pesa se rabi ob praznikih in sicer kuhana ter kot solata napravljena za «desert» ali pomizek, redkev pa prav dobro služi posebno v postnem času. Surova narezana ali naribana, s kisom in domačim oljem pripravljena, brez te jedi bi na kmetih niti — posta ne bilo! Seveda moramo tudi pri teh obeh skrbeti za dobro vrsto, ki daje okusen sad.

Prav okusno solato daje tudi sveže zeljate glave, katere ob enem s stebлом se naj v kleti narobe obrnjene za kakšen drog obešijo. Tako obešene baje ne gnijejo, ter da se obdržé dolgo časa. Kadar se glava porabi, naj se steblo vsadi v vlažno prst, ako je pognala, velja v spomladi za saditev semena, če ne, pa se odstrani. (Konec prih.)

Sejmi. Dne 5. marcija v Poličanah (za svinje), v Slov. Gradcu in Brežicah (za svinje). Dne 7. marcija v Št. Petru pod Sv. gorami, v Mariboru (tudi za konje) in v Poličanah. Dne 8. marcija na Pilstanju. Dne 9. marcija v Imenem (za svinje). Dne 10. marcija v Kapelah, Orešju, Kostrivnici, na Bregu pri Ptujju (za svinje), v Št. Juriju pod Taborom, v Dolu, Štrassu in Spodnji Polskavi.

Dopisi.

Iz Slavonije. (Bisernomašnik Strossmayer.) Leto 1898. se sme zvati po pravici jubilarno leto. V njem obhaja sv. oče Leon XIII. biserno mašo in dvajsetletnico papeštva, presvetli cesar pa petdesetletnico vladanja. A Slovani slavimo v tem letu še tretjega jubilaranta, moža, katerega je pokojni papež Pij IX. imenoval v navzočnosti kardinalov «apostola», in katerega zove sedanji papež Leon XIII. svojega «ljubljenca».

In ta mož, dika hrvaškega naroda, je prevzvišeni djakovski škof Jos. J. Strossmayer. Svojo biserno mašo je obhajal dne 16. februarija. Ta dan je bil slovesen za ves hrvaški narod, skoro za vse Slovane.

Posebno slovesno se je obhajala biserna maša v Djakovu. Od vseh strani škofije so došle deputacije, ki so se poklonile prevzvišenemu vladiki. Mesto je bilo v zastavah. Na predvečer je bilo razsvetljeno, in meščanstvo je počastilo visokega jubilarja z bakljado in godbo. Dne 16. febr. ob 9. uri je bil slovesni vhod v cerkev. Med belooblečenimi deklicami, solsko mladino in raznimi društvi se podá prevzvišeni škof v krasno stolnico, da ob navzočnosti vseh javnih oblastij in velikanski asistenci slovesno daruje biserno mašo. Dasi ima stolnica prostora za 7000 ljudi, vendar je danes veliko pretesna; kajti na tisoče vernikov je došlo od daleč in blizu počastit prevzvišenega bisernomašnika. Po evangeliju se prebere papeževo pismo, s katerim podeljujejo prevzvišenemu škofu sveti palij, redka čast, ki se deli sicer le nadškofom. Nato spregovori prevzvišeni jubilar izpred oltarja o ljubezni nasproti Bogu, cerkvi in narodu, priporoča vrhovnega poglavarja sv. cerkve in sebe molitvi vernikov in omeni končno svojo srčno željo, pred smrtjo še ustanoviti deško semenišče, da zagotovi tem potom škofiji naraščaj vnetih duhovnikov.

Prevz. škof Strossmayer je 58. slavonski škof, a smelo smemo trditi, da tolike časti in slave hrvaški narod ni skazoval nobenemu njegovih prednikov. Visoki jubilar pa tudi zasluži ta lavorov venec, katerega mu spleta ob biserni maši njegov hvaležni narod hrvaški. Kajti neprecenljive so njegove zasluge za narod hrvaški. Kar je vam štajarcem Slomšek, Kranjcem Bleiweiss, Korošcem Einspieler, vse to v veliko višji meri je prevz. vladika Strossmayer narodu hrvaškemu. Zato ga nam ljubi Bog ohrani še mnogaja leta!

Iz Jarenine. (Instalacija.) Žalostna je bila Jarenina, ko je meseca novembra l. l. izgubila svojega vzornega dušnega pastirja Jožefa Fleka, sedaj prosta ptujskega. Ali čez tri mesece se je ta žalost v veselje spremenila, ko je dobila mladega in čilega ter gorečega novega dušnega pastirja v osebi č. g. Jožefa Čížek-a, prej kaplana pri Sv. Magdalen v Mariboru.

V nedeljo, dne 13. febr. je strelba že na vse zgodaj oznanjala dan instalacije. Prišli so preč. g. kanonik dr. Iv. Mlakar, ki so v krasnem govoru novega župnika vpeljali v tukajšnjo pastirsko službo. Razložili so nam vzvišeno službo novega gosp. župnika. Na jeziku imajo božjo besedo, t. j. dolžnost in pravico oznanjati božjo besedo in ljudstvo učiti v verskih resnicah. Na rokah imajo milosti, ker bodo z njimi delili sv. zakramente in z njimi milost božjo. V srcu pa hranijo voljo božjo, t. j. učili nas bodo njo spolnjevat. Po tem so novi gosp. župnik ob obilni asistenci služili prvo sv. mašo za svoje župljane.

Opoldne smo se zbrali v župnišču, kjer so nas lepo pogostili novi gosp. župnik. Govorilo se je tudi mnogo napitnic; preč. gosp. kanonik dr. Mlakar so v navdušenih besedah napili sv. očetu, presvetlemu cesarju in mil. knezoškofu, novemu gosp. župniku in patronu jareninske župnije.

Iz celjske okolice. (Po zmagi v Veliki Pirešici.) V številku 5. »Slov. Gospodarja« se je veselo naznanilo, da so dne 26. in 27. jan. katoliški Slovenci pri občinskih volitvah obširne občine Velika Pirešica v vseh treh razredih zmagali. Pri-ljubljeni nam »Slov. Gospodar«, naznani še vsem vrlim Slovencem lepe Savinjske doline, da so pri omenjeni volitvi značajni Slovenci vse nemškarje Vrvegove stranke iz poprejšnjega občinskega zastopa, od 24 jih 21 izbacnili, ter občinskemu odboru vendar enkrat novo narodno lice napravili.

Med »pogorelci« sta tudi poprejšnji župan Franc Rehar in njegov sorodnik Ježovnik, oba velika Nemca in zvesta prijatelja celjskih